

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาบทบาทและเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา โดยมีขั้นตอนดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสภาพจริงกับสภาพที่คาดหวัง

สมมติฐานการวิจัย

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพจริงกับสภาพที่คาดหวังแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือผู้บริหารสังกัดโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จำนวนทั้งหมด 108 คน โดยประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานบริหารทั่วไป หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้างานบริหารงบประมาณ และหัวหน้างานบริหารบุคคล

1. เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพจริงและสภาพที่คาดหวัง จำนวน 40 ข้อ คำถามประกอบด้วย

2.1	ด้านการวางแผนจัดการศึกษา	จำนวน 9 ข้อ
2.2	ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 10 ข้อ
2.3	ด้านทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษา	จำนวน 13 ข้อ
2.4	ด้านการติดตามและประเมินผล	จำนวน 8 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มีน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1	ด้านการวางแผนจัดการศึกษา
3.2	ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน
3.3	ด้านทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษา
3.4	ด้านการติดตามและประเมินผล

แบบสอบถามที่สร้างขึ้น นำไปตรวจสอบคุณภาพในด้านความเที่ยงตรง ความเป็นปรนัยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามและภาษาที่ใช้ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.891 แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.974

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดระยะเวลาดำเนินการ โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ 1 มกราคม 2548 - 1 มีนาคม 2548.

2. ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ในการดำเนินการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากคณะผู้บริหารโรงเรียน ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ได้รับแบบสอบถามจาก 20 โรงเรียน ส่งกลับมา จำนวน 108 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วปรากฏว่าแบบสอบถาม ตอบมาสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้ง 108 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows Version 11.0) โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ทางการบริหาร ประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นระดับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามสภาพจริงและสภาพที่คาดหวัง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของเบสต์ (สถิติ รัตนบุรี 2544 : 90 อ้างอิงมาจาก Best 1977 : 174) ดังนี้

1.00-1.50	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด
1.51-2.50	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมในระดับน้อย
2.51-3.50	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
3.51-4.50	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมในระดับมาก
4.51-5.00	หมายถึง	บทบาทการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติ t -test แบบสองกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับบทบาทการมีส่วนร่วมตามความคาดหวังและตามสภาพจริงของ

องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วนำมาเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นเพื่อนำเสนอแบบบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.90 มีอายุในช่วง 41-50 ปี ร้อยละ 73.10 มีตำแหน่งหน้าที่ทางการบริหารเป็นผู้บริหาร ร้อยละ 18.52 และมีประสบการณ์ในการรับราชการ 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 83.30

2. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.15$, S.D. = .63) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในระดับน้อย โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ด้านการสนับสนุนทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวางแผนจัดการศึกษา และด้านการติดตามและประเมินผลตามลำดับ ($\bar{X} = 2.27$, 2.23, 2.14, 1.81 และ S.D. = .84, .61, .80, .81) ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนจัดการศึกษา พบว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนจัดการศึกษาในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.14$, S.D. = .80) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือวางแผนกับคณะครูอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 1.06) การมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุมัติแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X} = 2.20$, S.D. = 1.02) และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.20$, S.D. = 1.02) ตามลำดับ

2.2 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน พบว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.27$, S.D. = .84) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ของ

โรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 1.33) รองลงมามีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51$, S.D. = 1.16) นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในระดับน้อยโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.12$, S.D. = .94)

2.3 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการสนับสนุนทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษาในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.23$, S.D. = .61) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อกิจกรรมกีฬาสำหรับนักเรียนและชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = .97) การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อโครงการอาหารกลางวันอาหารเสริมนมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 1.09) และการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณครูเข้ารับการอบรมให้ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.69$, S.D. = .89)

2.4 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการติดตามประเมินผล พบว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.81$, S.D. = .81) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับน้อยทุกข้อ โดยเข้ามามีส่วนร่วมเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของโรงเรียนต่อสาธารณชน ($\bar{X} = 1.94$, S.D. = .97) รองลงมามีส่วนร่วมในการปรับปรุงการจัดการศึกษาของโรงเรียนตามลำดับค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.90$, S.D. = .90) โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 1.65$, S.D. = .93)

3. เปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพที่คาดหวังและสภาพจริง พบว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพที่คาดหวังและสภาพจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนจัดการศึกษา ตามสภาพที่คาดหวังและสภาพจริง ในภาพรวมพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการศึกษาตามสภาพที่คาดหวังและสภาพจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณา

รายชื่อพบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพที่คาดหวังกับสภาพจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ

3.2 เปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามสภาพที่คาดหวังและสภาพจริง พบว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามสภาพที่คาดหวังและสภาพจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพที่คาดหวังกับสภาพจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ

3.3 เปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษาตามสภาพที่คาดหวังและสภาพจริง พบว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษาตามสภาพที่คาดหวังและสภาพจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพที่คาดหวังกับสภาพจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ

3.4 เปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการติดตามและประเมินผลตามสภาพที่คาดหวังและสภาพจริง พบว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลตามสภาพที่คาดหวังและสภาพจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพที่คาดหวังกับสภาพจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปเป็นด้านได้ดังนี้

4.1 ด้านการวางแผนจัดการศึกษา มีข้อเสนอแนะเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้

4.1.1 จัดประชุมอบรมให้ครูเข้าใจบทบาทในการปฏิบัติงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลให้มากขึ้น

4.1.2 ควรมีเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อมาจัดการศึกษาโดยเฉพาะ 1 อัตรา ทำหน้าที่บริหารการศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา

4.1.3 ควรเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนตามความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพโรงเรียนและสภาพพื้นที่

4.1.4 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการวางแผนร่วมกัน จัดประชุมร่วมกันและให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนจัดการศึกษา

4.1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาการศึกษาน้อยมาก เพราะขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

4.1.6 ควรมีการวางแผนและกำหนดนโยบายในลักษณะกำหนดกรอบของการจัดการศึกษา โดยให้ความสำคัญต่อทรัพยากรนักเรียนมากกว่าด้านอื่น

4.1.7 จัดหากำลังบุคลากรให้โรงเรียนที่ขาดอัตรากำลัง

4.1.8 จัดงบประมาณสนับสนุนเพื่อปรับพื้นฐานโรงเรียนขนาดเล็ก

4.1.9 ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

4.1.10 ภาครัฐต้องมีการบูรณาการในระดับท้องถิ่นให้มากขึ้นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลยังเน้นการทำงานภาคมหารไทยมากเกินไปแผนจึงขาดสัดส่วนในด้านการศึกษา

4.1.11 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดทำแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนและมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุมัติจัดแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในตำบลให้สอดคล้องกันเพื่อจะได้ร่วมกันวางแผนพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ

4.2 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน มีข้อเสนอแนะเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้

4.2.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆเช่นวิทยากรท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ การจัดภูมิทัศน์ให้สวยงามและจัดกิจกรรมสำคัญ ๆ ให้มากกว่าเดิมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถเข้าใจวิถีแห่งการดำเนินชีวิตในชุมชนตนเอง

4.2.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนหรือช่วยเหลือกิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนการสอนเช่นกีฬา หรือศิลปวัฒนธรรมของชาติให้ก้าวหน้า

4.2.3 ควรจัดหาวิทยากรภายนอกมาสนับสนุนการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.2.4 ควรจัดแหล่งเรียนรู้ประจำองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ให้บุคคลทั่วไปได้ศึกษาหาความรู้

4.2.5 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีระบบดูแลผู้ไม่รู้หนังสืออย่างเป็นระบบเพราะชุมชนไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการเรียนได้

4.2.6 ทางโรงเรียนไม่เคยรับทราบความเคลื่อนไหวจากองค์การบริหารส่วนตำบลเพราะเมื่อมีการประชุมสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลสาระการประชุมมีเฉพาะการพัฒนาหมู่บ้าน/ท้องถิ่น ไม่มีการจัดตั้งงบประมาณพัฒนาการศึกษา ทางองค์การบริหารส่วนตำบลควรเชิญคณะครูทุกโรงเรียนที่รับผิดชอบร่วมประชุมเพื่อวางแผนพัฒนาการศึกษาไม่ใช่เน้นการพัฒนา ด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านวัสดุมากเกินไป

4.3 ด้านสนับสนุนทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษามีข้อเสนอแนะเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้

4.3.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนงบประมาณจ้างครูอัตราจ้าง

4.3.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและนวัตกรรมต่าง ๆ ให้กับโรงเรียน

4.3.3 องค์การบริหารส่วนตำบลควรสนับสนุนงบประมาณและจัดหาเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนเช่นสื่อการสอนความเที่ยม เครื่องคอมพิวเตอร์ และสนับสนุนให้มีเครือข่ายการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ในตำบล โดยให้โรงเรียนทุกโรงเรียนอย่างเพียงพอ

4.3.4 องค์การบริหารส่วนตำบลควรเข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนงบประมาณเพื่อแก้ปัญหาสุขภาพและอนามัยของนักเรียน

4.3.5 สถานศึกษควรสร้างเครือข่ายประสานกับองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเป็นระบบไม่ใช่ทำในพื้นที่หนึ่ง

4.3.6 องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดสรรงบประมาณมาเพื่อพัฒนาสนับสนุนทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้ทันสมัยมากขึ้น

4.4 ด้านการติดตามและประเมินผล มีข้อเสนอแนะเรียงตามลำดับความถี่ดังนี้

4.4.1 องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทควรศึกษาบทบาทหน้าที่ของตนให้ชัดเจน

4.4.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผลในการจัดการศึกษาและมีการรายงาน ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของโรงเรียนต่อสาธารณชนให้มากขึ้นเป็นระบบและต่อเนื่อง

4.4.3 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีส่วนร่วมในการติดตามผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนในทุก ๆ เรื่องเป็นประจำทุกปีเพื่อจะได้หาแนวทางในการสนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับปัญหาและความต้องการของโรงเรียน

4.4.4 องค์การบริหารส่วนตำบลควรเพิ่มศักยภาพในการทำงานร่วมกับสถานศึกษาให้มากขึ้น

4.4.5 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการติดตามผลการใช้งบประมาณต่าง ๆ ว่าใช้ประโยชน์เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

4.4.6 องค์การบริหารส่วนตำบลควรแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกับคณะครูในการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

4.4.7 องค์การบริหารส่วนตำบลควรตั้งเป้าหมายและวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีกระบวนการติดตามประเมินผลตามที่วางไว้ให้ชัดเจน

4.4.8 องค์การบริหารส่วนตำบลควรติดตามผลการจัดการศึกษาตั้งแต่อนุบาล - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างต่อเนื่องอย่างใกล้ชิด โดยกำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนและควรได้มีการนำไปสู่การปฏิบัติจริง

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนจัดการศึกษา พบว่า ภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในด้านวางแผนจัดการศึกษาในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตการศึกษา 1 (2540 : 56 – 57) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในกระบวนการจัดและพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนเขตการศึกษา 1 พบว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในลักษณะของการร่วมเสนอข้อมูลและความคิดเห็น และมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการเสนอแนะการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ การเร่งเร้าให้ชุมชนส่งบุตรหลานเข้าศึกษา เสนอแนะให้โรงเรียนปรับปรุงระบบการบริหารและกระบวนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ยังเห็นว่าการที่ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนจะช่วยลดค่าใช้จ่ายของรัฐ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจังจะทำให้การศึกษาของชุมชนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน พบว่าภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อยและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา มีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมกีฬา และนันทนาการในโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านตามลำดับ ส่วนการมีส่วนร่วมในการกำหนด แนวทาง และสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วม น้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริกาญจน์ โกสุม (2542 : 175 - 176) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนและ โรงเรียนเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า กรรมการโรงเรียนของโรงเรียนชุมชนพัฒนา ได้แต่งตั้งสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นส่วนใหญ่ ส่วนความสามารถของ องค์การบริหารส่วนตำบลในการสนับสนุนด้านศึกษานั้น ยังมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ เนื่องจากเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้น้อยและเพิ่งเริ่มดำเนินการบริหารงานทำให้ การบริหารงานยังมีลักษณะล่องลอยตก นอกจากนี้อ้องค์การบริหารส่วนตำบลยังเน้นการนำงบประมาณทั้งตำบลมาใช้ร่วมกัน เป็นโครงการใหญ่ไม่ได้แบ่งให้แต่ละหมู่บ้านนำไปพัฒนาหมู่บ้านตามความจำเป็น ทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ในรูปแบบขององค์กรน้อยแต่เข้าร่วมในฐานะของผู้นำชุมชนซึ่งเป็นฐานะเฉพาะตัวและในการเป็น คณะกรรมการ โรงเรียนจะมีส่วนร่วมมากโดยเฉพาะในด้านการพัฒนาอาคารสถานที่และบริเวณ โรงเรียน ส่วนในด้านการเรียนการสอน้องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีข้อจำกัดเนื่องจากขาดความรู้ ในด้านการจัดการศึกษา

3. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการสนับสนุนทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า ภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษาในระดับน้อยและเมื่อพิจารณา รายข้อพบว่ามีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อกิจกรรมกีฬาสำหรับนักเรียนและชุมชนอยู่ในระดับมาก รองลงมามีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อ โครงการอาหารกลางวัน อาหารเสริมนมและมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณกองทุนทางการศึกษา ตามลำดับส่วนการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณให้ครูเข้ารับการอบรมให้มีความรู้ ทางด้านเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วม น้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์ศักดิ์ ศรีวรกุล (2541 : 58 - 64) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาโดยตรงแต่จะจัดสรรงบ

ประมาณที่ให้ผลทางอ้อม เช่น การส่งเสริมกีฬาและประเพณีส่วนในด้านการค้าเงินงานกิจกรรม สนับสนุนการพัฒนาการศึกษานั้นส่วนใหญ่ยังไม่ได้แสดงบทบาทในการสนับสนุนการค้าเงินงาน พัฒนาการศึกษา เนื่องจากการบริหารการคลังและงบประมาณและการบริหารพัสดุการค้าเงินงาน ส่วนใหญ่เป็นการก่อสร้างและการพัฒนาสาธารณูปโภค จึงไม่ได้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อ การศึกษาโดยตรงและยังไม่ได้มีบทบาทในการพัฒนาการศึกษามากนัก เนื่องจากยังขาดความพร้อม ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งในค่านงบประมาณซึ่งมีอยู่จำกัดและด้านบุคลากรที่ยังขาด ความรู้ในด้านการศึกษา รวมทั้งขาดการยอมรับจากภายนอกในเรื่องความรู้ความสามารถของ องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งควรจะ ได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านการศึกษาให้กับองค์การ บริหารส่วนตำบลก่อน

4. เปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการพัฒนา การศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพที่คาดหวัง และสภาพจริงพบว่า ในภาพรวมองค์การบริหารส่วน ตำบลมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพที่คาดหวังและสภาพจริงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยร่วมมือ กับกรมการปกครอง (2540) ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า มีปัญหาเช่นเดียวกับที่กล่าวมาข้างต้นทั้งในด้านการขาดความรู้ ความเข้าใจในงาน การขาด อาคารสถานที่ อุปกรณ์และมีปัญหาด้านการบริหารงาน ซึ่งแต่ละด้านมีปัญหาดังนี้

4.1 ด้านการจัดโครงสร้างและระบบงาน การจัดประชุมยังไม่ค่อยถูกต้องตาม ระเบียบองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีที่ทำการของตนเองที่ถาวร ยังขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐาน เกี่ยวกับระบบงานสารบรรณและขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ค่อยเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน การปฏิบัติงานไม่เป็นระบบ ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่าง อำเภอกับองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่คล่องตัว ขาดการประสานกันระหว่างองค์การบริหาร ส่วนตำบล

4.2 ด้านการบริหารบุคลากร ขาดแคลนบุคลากรบางตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ที่ไปช่วย ปฏิบัติงานองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ทุ่มเทกับการปฏิบัติงานเต็มที่เพราะมีงานประจำของ ตนเอง ขาดความรู้ความเข้าใจและขาดความเอาใจใส่ในงาน

4.3 ด้านการบริหารการคลังและงบประมาณ ยังขาดฐานข้อมูลที่สมบูรณ์ ทำให้ ไม่อาจคาดการณ์ในการบริหารจัดการเก็บรายได้ การใช้จ่ายงบประมาณส่วนใหญ่เน้น โครงสร้าง พื้นฐานองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายล่าช้าเนื่องจากไม่เข้าใจกระบวนการจัดทำ เจ้าหน้าที่ขาดความแม่นยำในระเบียบองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ค่อยให้

ความสำคัญกับแผนพัฒนาตำบล การจัดสรรงบประมาณมีลักษณะเป็นเบี้ยหัวแตก ขาดการประสานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดทำโครงการพัฒนาให้สอดคล้องกัน

4.4 ด้านบริหารพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้างไม่ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจและเจตนาของผู้ปฏิบัติเองและมีการอาศัยช่องว่างของกฎหมายเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสีย องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งไม่มีสถานที่ทำการเป็นของตนเอง ขาดแคลนอุปกรณ์ สถานที่เก็บพัสดุ ไม่มีเจ้าหน้าที่พัสดุ และราคาวัสดุ ครุภัณฑ์ในพื้นที่ราคาแพงกว่าราคากลาง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ อยู่ในระดับน้อยในทุกด้าน ทั้งด้านวางแผนจัดการศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ด้านการสนับสนุนทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการติดตามประเมินผล ดังนั้น โรงเรียนควรจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเชิญครู นายกององค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมาประชุมสัมมนาเพื่อกำหนดทิศทางในการวางแผนพัฒนาการศึกษาต่อไป

2. จากผลการวิจัย พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพที่คาดหวังและสภาพจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น โรงเรียนจึงควรจัดประชุมสัมมนาถึงปัญหาความต้องการของโรงเรียนในการให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาโดยเชิญผู้บริหารสถานศึกษารองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานทั้ง 4 งาน นายกององค์การบริหารส่วนตำบลรองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในฝ่ายต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลมาร่วมกันประชุม วิเคราะห์ถึงสภาพปัญหา ความต้องการ วางแผนจัดทำแผนปฏิบัติการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดทั้งปีและครอบคลุมภารกิจทั้ง 4 ด้านเพื่อกำหนดเป็นทิศทางให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้า

มามีส่วนร่วมตรงกับความต้องการของโรงเรียนและสอดคล้องกับนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผนจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นคณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความคาดหวังของบุคลากรทางการศึกษา ไปใช้ประโยชน์ในการเตรียมการถ่ายโอนภารกิจทางการศึกษา ดังนี้

3.1 ใช้เป็นข้อมูลให้คณะกรรมการถ่ายโอนภารกิจทางการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น

3.2 ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการรับถ่ายโอนภารกิจทางการศึกษา

3.3 ใช้เป็นข้อมูลประกอบการวินิจฉัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการเตรียมการถ่ายโอนภารกิจทางการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น

3.4 ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศของผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการศึกษาที่จะนำเสนอผลกระทบที่มีต่อการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. จากผลการวิจัย ที่พบความคาดหวังของบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรได้นำข้อมูลจากการวิจัย ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่น โดยการพัฒนาในองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจทางการศึกษาดังนี้

4.1 ประสานความร่วมมือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในระยะเริ่มแรก ได้แก่ อาคารสถานที่ ภูมิทัศน์รวมทั้งการการสนับสนุนงบประมาณ เกี่ยวกับอาหารเสริม (นม) อาหารกลางวัน

4.2 เป็นข้อมูลในการชี้ทิศทางการระดมทรัพยากรจากองค์การบริหารส่วนตำบลมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนา

4.3 สำนักงานเขตพื้นที่นำผลการวิจัยไปเผยแพร่เป็นวัตรกรรมในการระดมทรัพยากรจากองค์การบริหารส่วนตำบลมาใช้ในการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาศักยภาพขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ควรศึกษาความต้องการของโรงเรียนในการให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ควรศึกษาความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจทางการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ
4. ควรศึกษาความพึงพอใจของชุมชนขององค์กรบริหารส่วนตำบล ที่มีต่อการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรบริหารส่วนตำบล